

T.C.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Finansal Okuryazarlığı Öğreniyorum”

Proje Kodu: 60CB39D115CAF

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Büşranur Aydın
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Araştırmacılar:

Yasin BAYAR
Oğuzhan NİŞANCI

Eylül, 2021

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem.....	4
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	5
Sonuçlar.....	8

ÖNSÖZ

Finansal okuryazarlık, günümüz dünyasında ismi sıkça duyulan kavramlardan biridir. Birçok kişi yüzeysel bir şekilde finansal okuryazarlık bilgisine sahiptir. Birçok kişi televizyonlarda, gazetelerde finansal verileri okuyup tahlil edemediklerinden bu ve benzeri haberleri incelemekten geçmektedirler. Finansal okuryazarlıkta ne kadar para kazandığınız kadar o parayı nasıl harcadığınız, o parayla nasıl geçindiğiniz ve o parayla nasıl birikim, yatırım yaptığınız da önemlidir.

Dünya Bankası (World Bank) ve Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü (OECD) gibi çok sayıda uluslararası kurum başta olmak üzere ülkemiz de vatandaşların finansal okuryazarlığının artması için çalışmalar yapmaktadır. Bunun ana sebebi; artık kişilerin finansal hayatını yönetebiliyor olmaları, ülkelerin ekonomilerini yönetiyor olmaları kadar önemli hale gelmesidir. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yanı sıra gelişmiş ülkelerde de gelecekte yaşanabilecek büyük sorunlar arasında bireylerin finansal okuryazarlık bilgi düzeylerinin düşük olması problemi gösterilmekte ve bu problem devletler tarafından önlem alınması gereken sorunlar arasında yer almaktadır. Çünkü finansal okuryazarlık problemi sadece bireysel yatırımcıların sorunu değildir. Aynı zamanda üst düzey yöneticilerin, firmaların ve dolaylı olarak ülkelerin makro düzeyde karşı karşıya kalabilecekleri bir sorundur. Finansal kriz dönemlerinde başarılı firmalardaki yöneticiler yatırım kararlarını alırken riskli yatırımlardan kaçınabilmektedir. Bu sebepten ötürü finansal okuryazarlık düzeyinin geliştirilmesi finansal piyasaları negatif koşullardan korumanın yanı sıra kurumsal yönetiminde gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Finansal anlamda parayı doğru değerlendirmek için günümüz dünyasının temel finansal kavramlarını bilmek ve parasal işlemleri yürütebiliyor olmak gerekmektedir. Gelişmiş ülkelerin eğitim sisteminde finansal okuryazarlığın önemli bir yeri vardır. Yapılan araştırmalar Türk halkının finansal konularda yeterince bilgi sahibi olmadığını ortaya koymaktadır. Bunun en önemli sebeplerinden birisi de ülkemizde ne yazık ki bütçe yapma alışkanlığının henüz tam olarak kazanılmamasıdır. Nereden ne kadar kazandığımızı, nereye ne kadar harcadığımızı bilmek paranın yönetiminde bizim için en önemli noktadır. Eğitimimiz de bu düşünüş ekseninde ortaya çıkmıştır.

ÖZET

"Finansal Okuryazarlığı Öğreniyorum" projesi ile Atatürk Üniversitesi bünyesinde öğrenim görmekte olan arkadaşlarımıza sosyal medya hesaplarımız üzerinden hazırladığımız afişler ile duyurular yapılarak erişim sağlanmıştır. 'Finansal Okuryazarlık' hususunda eğitim almak isteyen kişiler düzenlemiş olduğumuz başvuru formu ile katılım sağlamışlardır. Önceden belirlenen kontenjan sınırı dâhilinde başvurular arasından 30 kişiye eğitime hangi tarih ve saatte katılabileceklerine dair bilgilendirme mesajı gönderilmiştir.

Bu proje kapsamında belirlenen kişilere finansal okuryazarlık kavramının sadece bireysel yatırımcıların sorunu olmadığını aynı zamanda üst düzey yöneticilerin, firmaların ve dolaylı olarak ülkelerin makro düzeyde karşı karşıya kalabilecekleri bir kavram olduğunu göz önüne alarak temel düzeyden başlanarak eğitim verilmiştir.

Finansal okuryazarlık kavramının öğretilmesi ve uygulanabilmesi adına verilen eğitim pandemi süreci dikkate alınarak çevrimiçi ortamda Finansal alanında uzman kişi ve 30 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Eğitim finans uzmanının öngördüğü şekilde ve yine uzmanın eğitimin verilmesi için belirlediği sürede yapılmıştır. Birer saatlik dört oturum şeklinde gerçekleşen eğitimin ardından eğitime katılım gösteren kişilere katılım sertifikası verilmiştir.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Finansal Okuryazarlık

MATERYAL VEYÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi, Finans Eđitmeni ve katılımcılar ile 16 Eylül 2021 tarihinde çevrimiçi olarak "Zoom" adlı program üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Projenin uygulanması için Atatürk Üniversitesi bünyesinde eğitim gören finansal okuryazarlık eğitimine katılmak isteyen öğrenciler sosyal medya hesabımızda bulunan taplink aracılığı ile düzenlemiş olduğumuz başvuru formunu doldurdular. Kontenjanın 30 kişi ile sınırlı olması hasebiyle başvurulardan 30 öğrenci formdaki sorulara verdikleri cevaplar dikkate alınarak belirlenmiştir.

Muhasebe ve Finansman Öğretim Üyesi olan Doç. Dr. Abdulkadir KAYA ile görüşerek eğitimi verebilmesi hususunda talepte bulunduk. Talebimizi kabul eden Doç. Dr. Abdulkadir KAYA 16 Eylül 2021 Perşembe günü eğitimi verebileceğini belirtmiştir. Gün ve saate dair katılımcılara bilgilendirme mesajı gönderilmiştir.

16 Eylül 2021 Perşembe günü saat 10.30'da eğitim çevrimiçi olarak Zoom adlı program üzerinden başlatılmıştır. Eğitim birer saatlik dört oturum şeklinde 30 katılımcı ile gerçekleşmiştir. Eğitimin ardından 'Katılım Sertifikaları' katılımcıların mail hesaplarına gönderilmiştir.

PROJE UYGULAMASINA AİT GÖRSELLER

Finansal Bilgi	Finansal Tutum	Finansal Davranış
Dört İşlem Yapabilmek	Uzun Vadede Tasarruf Etmeyi Kısa Vadede Harcamaya Tercih Etmek	Satın Almadan Önce Düşünmek
Enflasyonun Satınalma Gücünü Nasıl Etkilediğini Anlamak	Geleceği Düşünerek İdareli Harcama Yapmak	Borçları Zamanında Ödemek
Basit ve Bileşik Faiz Hesabı Yapabilmek	Paranın Sadece Harcamak İçin Değil Saklamak İçin de Olduğunu Düşünmek	Bütçe Yapmak
Risk ve Getiri Arasındaki İlişkiyi Bilmek	FINANSAL OKURYAZARLIK	Uzun Vadeli Finansal Hedefler Belirlemek ve Hedeflere Ulaşmak için Çaba Sarfetmek
Riski Dağıtmanın Faydalarını Bilmek		Gelirin Yetersiz Olduğu Durumlarda Borç Almak

Kaynak: TBB

Finansal okuryazarlığa ilişkin bilgi, davranış ve tutum boyutlarında yüksek puan alan katılımcıların ülke içi oranları

Finansal okuryazarlığa ilişkin bilgi, davranış ve tutum boyutlarında yüksek puan alan katılımcıların ülke içi oranları

	Bilgi Puanı		Davranış Puanı		Tutum Puanı	
	Yüksek Puan Alanların Oranı	Ülke Sıralaması	Yüksek Puan Alanların Oranı	Ülke Sıralaması	Yüksek Puan Alanların Oranı	Ülke Sıralaması
İngiliz Virgin Adaları	57%	6	71%	1	67%	4
Almanya	58%	4	67%	2	63%	5
Macaristan	69%	1	38%	13	69%	2
Peru	41%	13	60%	4	71%	1
Çek Cumhuriyeti	57%	5	48%	8	62%	6
Malezya	51%	8	67%	3	53%	10
İrlanda	60%	3	57%	6	49%	12
İngiltere	53%	7	51%	7	49%	11
Aranavutluk	45%	11	39%	12	69%	3
Norveç	40%	14	59%	5	57%	8
Estonya	61%	2	27%	15	46%	13
Polonya	49%	9	43%	9	27%	14
Türkiye	43%	12	37%	14	61%	7
Güney Afrika	33%	15	43%	10	54%	9
Ermenistan	46%	10	41%	11	11%	15

Genel olarak Türkiye için bilgi, davranış ve tutum puanı yüksek katılımcı oranları sırasıyla %43, %37 ve %61 seviyelerindedir. Bu oranlar Türkiye'nin finansal okuryazarlık seviyesinin **en düşük ülkeler arasında olduğunu** işaret etmektedir. Bilgi, davranış ve tutum göstergelerinde **Türkiye 15 ülke arasında sırasıyla 12., 14. ve 7.** olarak yer almaktadır. Özellikle mali davranışlar açısından Türkiye finansal okuryazarlıkta oldukça geride durmaktadır.

Recording...

Nominal Faiz = Reel Faiz + Enf + Risk Primleri

Temel Kavramlar

Finans: Fon ve sermaye sağlamaya yönelik etkinlikler.

Fon: Belirli bir iş için gerektiğinde harcanmak üzere ayrılmış işletilen para ya da para yerine geçebilecek değerler.

Faiz: Bir fonu belirli bir süre kullanma karşılığı ödenen bedeldir.

Enflasyon: Paranın satın alma gücündeki azalma

Finansal piyasalar: Alışverişe konu olan şeyin fon olduğu piyasalar. Piyasa: Alıcı, satıcı ve alım satıma konu olan şeylerin oluşturduğu ortam.

Reel piyasa: Mal ve hizmetlerin alınıp satıldığı piyasalar.

Sermaye: Bir ticaret işinin kurulması ve yürütülmesi için gereken anapara ve paraya çevrilebilir malların tamamı.

Chat

From M.KBAL ONAL to Everyone:
yüzde 17 de bulunmayabilir

From Fatma KILIÇ to Everyone:
ülkelerin risk priminde önemli makro anlamda

cds

From Oğuzhan to Everyone:

Asgari ücretin birim olarak her yıl artması ama alım gücü olarak düşüş yaşanması örnek olarak gösterebilir miyiz?

From Fatma KILIÇ to Everyone:
evet

From Umran yilmaz . to Everyone:

iş yerimden katıldığım için mikrofonu açamıyorum hocam maalesef ki ama aktif bir şekilde not alıp dinliyorum. teşekkürler!

From Fatma KILIÇ to Everyone:
önemli bir gösterge

Who can see your messages? Recording On

To: Everyone (in Waiting Room)

Type message here...

Recording...

Diyeğim ki tasarruf hesabınızdaki 100 TL niz var ve faiz oranı yıllık % 2'dir. Parayı çekmeden hesabınızda çoğalmaya bırakırsanız, 5 yıl sonra hesabınızda ne kadar paranız olacağını düşünüyorsunuz?

- a) 102 TL den az   b) 102 TL   c) 102 TL den fazla   d) bilmiyorum

Chat

From gülcan ışık to Everyone:
bilmiyorum iyiki katılmışım. bu eğitim sonunda inşallah bilicem)

From Ayşegül Kargu to Everyone:
artar

From Zeynep Yüce to Everyone:
Artar

From Edanur Güney to Everyone:
Aynı kalır diye düşünüyorum

From Eşref boz to Everyone:
azalır

From Umran yilmaz . to Everyone:
aynı kalır diye düşünüyorum

From Yasemin Karabulut to Everyone:
AZALIR

From AHMET KALKAN to Everyone:
A= -1

Who can see your messages? Recording On

To: Everyone

Recording...

Aşağıdaki seçeneklerde, riski en düşük olan yatırım aracı hangisidir?

- a) Döviz   b) Altın   c) İyi bir firma hisse senedi   d) Yatırım fonu

Projenin gerçekleştiği Zoom programı (eğitim esnası)

KATILIM BELGESİ

Sn. Koray BODUR

İktisadi ve İdari Bilimler Kariyer Kulübü tarafından "**Finansal Okuryazarlığı Öğreniyorum**" projesi kapsamında **16 Eylül 2021** tarihinde **10.30-15.00** saatleri arasında düzenlenen, **Doç. Dr. Abdulkadir KAYA** tarafından çevrim içi olarak verilen "**Finansal Okuryazarlık Eğitimi**"ne katılımlarınız için teşekkür ederiz.

Yasın BAYAR

İktisadi ve İdari Bilimler Kariyer Kulübü Başkanı

Eğitim sonrasında verilen katılım sertifikası

SONUÇLAR

Günümüzde insanlarımız bilgiye daha kolay erişebilir hale gelmiştir. Bu durumun sağlamış olduğu kolaylıkla birçoğumuzun eksik olduğu 'finansal okuryazarlık' hususunda daha bilinçli ve etkin bireyler olabilmeyi hedefledik. Atatürk Üniversitesi öğrencilerimizin katılımı ile 'zoom' adlı program üzerinden online olarak eğitimimizi gerçekleştirdik.

Muhasebe ve Finansman Öğretim Üyesi olan Doç. Dr. Abdulkadir KAYA adlı eğitimimiz aynı gün içerisinde, dört oturum halinde eğitimi gerçekleştirmiştir. Gerek samimi tavrı gerekse de finansal bilgilerin püf noktalarına değinerek eğitim süresince odağı toplamıştır.

İnsanlarımız televizyon haberlerinde, gazetelerde vb. haberleşme araçlarında sıklıkları karşılaştıkları finansal verileri analiz edememektedirler. Ayrıca bireysel ve örgütsel boyutta yatırımlarda bulunulmak istendiğinde finans üzerine bilgisiz olunması hasebiyle kazanç elde edilmek istenirken büyük kayıplar verilebilmektedir. Vermiş olduğumuz eğitim sayesinde eğitime katılanlar finans haberlerini anlayabileceklerdir, yorumlar yapabileceklerdir ve yatırımlarını daha bilinçli yapabileceklerdir.

Projemizi destekleyerek öğrenci ve öğretmenler için çok önemli bir aktivite ortamı sağladığından dolayı Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi'ne teşekkür ederiz.